

„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta „ 3.— „ 4.50 „
za četrt leta „ 1.50; „ 2.25 „

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

Na naročbo brez priložene naročnine se upravnništvo ne ozira.

EDINOST

Oglas in oznanila se račune po 8 nov. vsaka v petu; za naslove z dobelimi slikami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.

Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se račune po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uradništvu v ulici Carintia št. 25. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inšerate prejema upravnništvo v ulici Carintia 28. Odprte reklamacije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

V edinost je m. d.

Vabilo na naročbo.

Ob nastopu novega leta obračamo se po stari časnikarski navadi do naših častitih naročnikov. Jedin naš namen je koristiti narodu našemu; a da nam je možno vestno vršiti to svojo nalogo, treba je, da nas tudi naročniki naši istotako vestno podpirajo. Prosimo torej, da nam dosežani naročniki ostanejo zvesti in da nam pridobijo novih, kjer le morejo. Izdatna podpora od strani slavnega občinstva nam bode v posebno izpodbujo v sveti borbi naši.

Cena listu je:

za vse leto . . . gl. 6.—
za polu leta „ 3.—
za četrt leta „ 1.60

Uredništvo in upravnništvo.

Novi naš župan.

Le roi est mort, vive le roi! Bazzoni je šel, Pitteri je prišel.

V soboto imel je naš mestni svet slovesno sejo, v kateri so izvolili novega župana mestu tržaškemu. Kot vzrok odstopu Bazzonija imenuje se nam v obče bolehnost; drugi pa zopet trdijo, da je odstopil, ker mu je postal položaj nekako mučen: ozira na častno to mesto vezali so ga na to stran, srce pa mu je bilo na oni strani. Bode-li novi župan, dr. Pitteri, nmel bolje transigirati, to nam pa pokaže bodočnost.

Danes nam je računati z istino, da je dr. Pitteri postal novim županom tržaškim ter s tem zasél mesto, katerega važnost ni samo lokalna, ampak obče-avstrijska. Važnosti mesta tržaškega kot prvega trgovskega mesta države ni treba povdarjati, kajti v trenutku, ko bi izgubili to mesto, prestala bi država naša biti velesila. Potemtakem mora zanimati vsakega dr-

žavnika okolnost, kakov duh, kakovo politično čutstvovanje vlada v tem mestu. Čutstvovanje mesta se pa zrcali — ves nvanji svet vsaj tako sodi — v delovanju mestnega zastopa. Ker pa je župan nekaj regulator temu delovanju, je pač jasno, da vsakokratna izvolitev novega župana tržaškega zanima ves naš politički svet.

Kdo je dr. F. Pitteri? Intransigenti pravijo, da je njih gore list; takozvani konservativci — Bog sam ve, po kakošnem pravu si to ime prilastujejo — pa trdijo, da je zmernega mišljenja in da stoji z obema nogama v njih taboru. Prepustimo torej bodočnosti, da nam pove, katera stranika ima prav in katera se vara. Mi vemo o Pitteriju le to, da je 60 let star; da je študiral v Padovi; da pripada eliti tržaške italijanske družbe; da sedi že od leta 1861 v mestnem svetu; da je v mestnem zboru vedno glasoval tako, kakor so glasovali drugi narodni naši nasprotniki, da je — to pripoznamo drage volje — v občevarju nekoliko koncilijarniški, nego so drugi in da nam je torej kot človek — toda le kot človek — simpatičniši nego kateri-koli naših „konservativcev“. To poslednje je pa tudi vse, kar moremo o njem dobrega reči. Tudi slabega nečemo v tem trenutku o njem govoriti, toda nikdo nam ne sme šteti v greh, ako zremo Slovenci gledé na delovanje novega našega župana velikim skepticizmom v bodočnost. Potrpimo torej malo — in potem hočemo kritikovati.

To stališče je menda povsem korektno. Nikakor pa nas ni presenetilo, da se nemško pisani tržaški list v svoji „objektivnosti“ o tej priliki ni mogel dokopati do tega stališča. Listu temu je sedanje naše politično in narodnostno obnebe jasno, kakor nikdar: tržaške miroljubnosti in tržaškega bratoljubja blažeči žarki odsevajo nam po predalih sobotne številke ljubeznjive „Triesterice“. Tak povsem neosnovan optimizem treba je z avstrijskega stališča najostreje obsojati.

Potem je pustil gorečo luč na mizi in legel takoj, ne da bi se sčel, na divan v velikej sobi pokojnega strica.

Ravno ob tem času sedelo je troje velikašev, kateri so prišli od barona, v jednej sobi grada, a pred njimi stal je stari Zaher in poslušal v drugič jedrnat, modro govorenje Krasinskega. Ta je zapovedal strežcu pokojnega grofa, naj pripravi nemudoma dva posla, in dal mu dve pismi, ki sta bili že napisani. Zaher je šel iz sobe, lukavo, a žalostno smehljaje se v stolp na ogel, odprl okno in zabrusil pismi v Dnjepr.

IV.

Lorenc dolgo ni zaspal in govor z gospodi gosti mu ni šel iz glave. Njih sramotivo sumničenje in nameravanje ga je vznemirilo.

„Kaj bode jutri?“ si je mislil.

Nepričakovana smrt strica zdela se je čudna i njemu. Grof je bil bolehen in slab, no od smrti je bil zelo daleč, kakor se je videlo. Čudni bakrenovišnjevi madeži krog vrata, katere je našel Lorenc pri pokojniku, koj ko je bil pozvan — zdeli so se mu tudi čudni.

Zapazil je še drugo, česar gotovo ni

Povejte nam, naj se-li smejemo, ali jezimo, ko čitamo nasledno bedasto tirado: „Dr. Pitteri poprime vajete občinske uprave pri jako ugodnih razmerah. Po mestu in deželi vlada mir, red in zmernost; ta poslednja pa v toliki meri, da smemo zadovoljno reči, da v nijedni pokrajini avstrijski nimajo narodna nasprotstva tako malo ostrine in da nikjer niso ta nasprotstva tako spravljlive in zmerne oblike, nego ravno v Trstu in po Primorskem sploh“. Kdor tako piše v oči gled glasovitim dogodkom v mestnem zboru tržaškem, obrnjenim proti svetniku Nabergoju; kdor tako piše v oči gled iatini, da se mnogobrojnemu tržaškemu slovenskemu elementu niti noče dovoliti, da bi v božjih hišah po svoje Boga molil; kdor tako piše, v oči gled brutalnim napadom na katoliško duhovščino, izvirajočim iz arda, ker ta duhovščina noče odpreti cerkvenih vrat ultraradikalnemu italijanizmu; kdor tako piše v oči gled vnebovpijočim krivicam, ki se nam gode povodom ljudskega štetja; kdor tako piše, ko nam še po ušesih zveni odmev raznih petard: temu se pač vrti v glavi, ali pa vé — za kaj tako piše. Tako prikrievanje naših razmer je pač servilno, nikakor pa patrijotičko in in avstrijsko. Nebrojnokrat smo že ozi gosal tako slepenje in je moramo danes. V interesu državne ideje je, da govori vsakdo, komur je res mari za to idejo, vsakdar odkrito; ni je nevarniše taktike, nego bi bila ta, ako bi hoteli vse slabosti političnega našega življenja prikrievati, kakor prikrieva mali otrok, ko je kaj razbil ali polomil, ker se boji — šibe. Tako postopanje je res otročeje.

Rekli smo že, da nočemo novega župana že sedaj obsojati in tudi to je gotovo, da okoličanski poslanci ne bodo delali novemu županu fakijsne opozicije, ali kar naravnost trditi, da novi župan vživa tudi pri okoličanskih Slovencih simpatije, je pa vendar nekoliko drzno. In drznost to zagrešila je tudi naša

zapazil stari strežec Zaher. Presunilo ga je izražanje pokojnikovih očij, v katerih se je jasno kazala strašna predsmrtna groza.

Črez nekoliko ur, ko so se premenile črte na obrazu, izginilo je to izražanje, no Lorenc je čobro pomnil zdaj ta za-nj čudni pojav.

A med tem grof vender ni mogel umreti nasilne smrti. K njemu ni hodil nikdo, a v poslednjih mescih i priti neso smeli ljudje k njemu. Jedin dva človeka, ki sta hodila k njemu v sobo, sta bila — on, Lorenc, in Zaher. Ako bode sumničenje o nasilnej smrti bolehnega starca, koga obdolže? . . . Dokazati, seveda, se ne more ničesa, no onečastiti ga sumničenjem, opravljanjem in sodnijo — je popolnoma možno. A tega se je tudi bal bařon Ohtskij.

Je li dolgo preležal Lorenc v vznemirjajočih mislih, ne premikaje očij — ni dobro znal; naposled začela je zapirati mu lahka dremota trepalnice.

No v onem trenutku se mu je zdelo v tej dremoti, da sliši lahko šumenje, in ozrl se je v polusomraku velike sobe, razsvetljene samo z jedno svečo . . .

„Triesterica“. — Simpatije okoličanov si mora novi župan še le priboriti po pravičnosti, dobrohotnosti in nepristranosti. Kdor pa bi hotel okoličanom kratiti kruh in zaslužek in kdor bi jim hotel kratiti narodne pravice, ta ni njih dobrotnik in ne more vživati njih simpatij — naj že čuje na ime Bazzoni ali pa Pitteri!

Tožbe in želje naših okoličanov.

IV.

V prvem teh člankov smo rekli, da je bilo pri omenjenem posvetovanju nebrojno pritožeb in želj. Ob vsaki zadevi govorilo se je kaj razsežno, ker so se močje, občuteči velike krivice, ki se nam gode, pri vsaki priliki razvneli.

Nam seveda prostor ne dopušča, da bi ta obravnavanja priobčili v polnem obsegu; pač pa hočemo nekako sumarično — splošno — navesti, o čemur je bilo govora. Zato pa ti članki ne zaslužijo naslova korenite študije o položaju naših okoličanov, ampak pišočim te članke bil nam je drug, dvojen namen: da uverimo okoličane, da njihovi prvaki in voditelji ne spé, ampak vestno vrše svoje dolžnosti in da uverimo netržaški slovenski svet o obupnosti boja našega. Menimo namreč, da slovenski svet nam ne odreče svoje podpore, ako dozna, da visimo tu-le na jedni sam niti. To, kar povemo, tudi ni sistematično vrejeno, ampak napisali smo podatke te v kronologičnem redu, kakor smo jih sproti in v naglici beležili.

Poslovanje na tržaškem magistratu je dokaj čudno, tako čudno, kakor da v mestu in po okolici ne živi na tisuče slovenskega življa. Tu ne najdeš nijednega uradnika, ki bi razumel slovenski jezik; ako ga pa razume, ga pa v pogovoru se slovenskim okoličanom noče razumeti. In ne le to: rogajo se celo našem prostaku, ko pride po svojih poslih k naši mestni oblasti, če

Ozrl se je . . . in mraz ga je strese od straha . . .

V njemu nasprotnem oglu, pri mizi, kjer je gorela sveča, stal je sam pokojnik . . . natanko razavetljen od svetilničnih žarkov. Sam stari grof Zarécky.

Leže na hrbtu in podloživši roke pod glavo, gledal je Lorenc s čudnim pogledom na stričevo podobo in od trepeta in straha se ni mogel ni dvigniti, no tudi krik mu je zastal v grlu od groze.

Je li prešlo tako mnogo časa, ni znal . . .

No glej, pokojnik se je dvignil od mize k njemu, približal se prav zraven, nagnil se in položil mu roko na grlo . . .

Lorenc je kar pomrtvel od straha, srce mu je zatrepetalo in skrčilo se. Izgubil je zavest . . .

Za okni je že svetila luč začenjajoče zarje in soba bila je osvetljena s sivkasto svetlobo, ko se je zopet zavedel Ohtskij.

Vzdramivši se, domislil se je takoj neverojetne prikazni, skočil na noge in prekrizal se.

— Kaj je bilo to? Bože! . . . Domislilija? Sanje?

(Dalje prih.)

PODLISTEK.

On . . .

Povest grofa E. A. Saliasa.

III.

(Dalje.)

— Kakov strah! progovoril je naposled. — Ne dopustim, pristavil je bolj tiho. — Pričati ne morem pri gospodih sodcih. Vse je možno! Morejo me zatožiti. Tedaj prepadem. Ta dan, ko sem mislil, da sem dosegel vse, kar sem si želel, lahko padem v strašen propad, v globokejši in strašnejši, kakor je oni, ki se razprostira pod gradom nad temnimi valovi Dnjepra. Ta trenutek poginiti, ko sem mislil, da začnem še-le živeti! Ne, ne dovolim! Vedno sem smatral vse za drzno zvitost, igral igro, imenovano „na življenje in smrt“. In vsakrat sem priigral. Zdaj bode to-isto, to čutim, vidim že naprej. Premagal sem že bolj močne, kot je lažnjivi strežec.

Lorenc je stopil k mizi, kjer je bilo predalo s samokresi, jih vzal ven in postavil po vrsti z bistro in navajeno roko.

mu zdrane z jezika jedna sama materin beseda. Če pa je dotičnik toli „obstina-ten“, da vžle roganju vender le v svojem jeziku to zateva, česar išče, se pa čestokrat dogaja, da ga zavrnejo: „Le pojte k Nabergoju, naj vam on pomaga!“ Ni treba, da smo „sovražniki“ tržaške gospode — in to nismo — ako rečemo, da se tako postopanje proti našim slovenskim rojakom nikakor ne dá opravičiti. Postopanje to ne izvira samo iz nasprotstva do našega jezika, ampak ima še drugo politično tendencijo: pripraviti prvaka okoličanov ob zaupanje, koje uživa pri rojakih svojih. Namen takemu postopanju je takoj jasen: „vidite, da nič ne dosežete, dokler se držite Nabergoja.“ To naj bi uboge siromašne ljudi zbegalo ter jih odvrnilo od zastave, koje se mi vsi, ki ljubimo rod svoj in državo to, krčevito držimo.

Kdor se svojim političkim mišljenjem ne stoji v taboru večine našega mestnega zbora, ta ne najde milosti. In vender pri upravi občine ne bi smeli biti odločilni politični motivi, ampak skrb za blagostanje ljudstva brez razlike narodnosti. Vsaj moramo mi vsi napenjati vse svoje sile do skrajnosti, da zadostimo dolžnostim svojim do države in občine, to je, da zmagujemo ogromne davke in doklade, koje od nas zahtevati občina in dežava. Potemtakem — ponavljamo še enkrat — nas ni smeti smatrati za nasprotnike mestne oblasti — že zato ne, ker mestna oblast v izročnem delokrogu nadomešča cesarsko oblast — ako na to delamo, da bi bilo nje poslovanje tako, kakoršno bi moralo biti v interesu davkoplačevalcev — in slovenski okoličani so menda tudi davkoplačevalci — in v interesu občine same; kajti ne da se tajiti, da ne bi bilo tako idilično razmerje, kakoršno nam v svojem predalekosežnem optimizmu slika naša „Triesterica“, res v veliko korist občine. Tako razmerje se pa da jedino tem potem doseči, ako je poslovanje pri naši mestni oblasti res tako, kakor želimo mi.

(Dalje prih.)

Montorsino — Martezin — Mrčin.

Nekaj k Sila-vi zgodovini Trsta in okolice. Spisal Josip.

Pred nekoliko leti razširil je tržaški magistrat mesto v škodo okolice ter pri tem krstil mnogo novih ulic — seveda po svojem koledarju. Tudi en del Rojana je doletela ista osoda. Kar čez noč vzrastle so nove ulice, kakor „Via di tor S. Pietro“, „Via S. Ermacore“ itd. Cesta, ki vodi izpod obokov na levo mimo vojašnice na „Skalasantu“ in naprej na Opčine, krstil je pa imenom „via montorsino“.

„Montorsino“ nastalo je iz „monte“ t. j. „hrb“ in „orsino“ t. j. „medvedji“. „Montorsino“ je tedaj pošteno po naše „medvedji hrib“. Prebivalci Rojana pa ne pomnijo, da bi se kak hrib pri njih tako imenoval in se v resnici tudi ne imenuje. Od kod tedaj ta „Montorsino“?

Po Rojanu teče troje potokov. Eden začena v kotu mej Skorkljo in zgorenjim Rojanom, tam kjer dela stara dunaj-ku cesta močan ovinek pod Konkonejlem; teče po žlebu mej označenima hriboma, mimo cerkve, ter se združi z ostalima pod cesto pred oboki. Temu je ime „Skalca“, najbrže zato, ker je nekdanj imel svoj izvor iz malega kala pod staro cesto. Drugi, brezimen potok, teče po žlebu mimo Ferlugov, ter se združi pri „dvanajstih murvah“ s tretjim, ki začena pri Piščancih ter teče mej Skalasantu in Piščanci. Tega nazivljajo „Martežin“. Vsi trije izlivajo se združeno pod imenom „Martežin“ v nekdanji petrolejski basin v novi luki.

Sedaj čujte in čudite se! Tržaški magistrat je preobrazil slovenski Martezin v spako Montorsino. Ali ni čudno nazivati tekočo vodo „medvedjim hribom“? — Gospod Sila omenja sicer v svoji zgodovini

vinu tudi ta Martezin, ali tega nam ne pove, od kod izhaja to ime.

Neki večer lanjskega leta znajdem se v krčmi gospoda Ferluge z tarim rojanskim kmetom in začnem pomenek z njim. Mej drugim prideva tudi na ta „Montorsino“ in povedal mi je sledeče:

„Res imenujejo vsi ta potok Martezin, ali tudi to ni prav. V resnici imenuje se „Mrčin“ (Merčin) in tako smo ga tudi enkrat imenovali. To ime pa je vdobil tako-le:

„Enkrat bila sta dva bogata kmeta, kojih eden je bival na Skalasantu, drugi pa na uasi strani, t. j. pri Piščancih. Oba sta imela mnogo goved, koje sta puščala na pašo. Ob potoku ni bilo drevja, ampak zgolj „rovne“ (mali travniki). Možaka pa nista vedela, kje je meja mej njiju posestvi in večkrat sta se sprla, ako so krave tega prešle na rovno družega. Konec tem preprirom je bil — da sta se šla tožit. Ni preostalo družega, nego da so prišli „geometri“ in razmejili postavno posestva. Vredili so pa tako, da je bil potok meja mej posestvi. Ondaj so pa nazivali naši ljudje geometre „merčine“ — od glagola meriti.

— Od istega časa imenovali so mejni ta potok po „merčinah“, „Merčin“ ali „Mrčin“, in iz tega so napravili v teku let „Martežin“.

To mi je pravil kmet iz rodu Piščancev, ki bivajo v Rojanu že par stoletij in pristavil je še k temu, da mu je to večkrat pripovedoval njega oče še kot malemu dečku.

Koliko je v tem resnice, nisem preiskoval. Koliko sta si sorodni besedi „Mrčin“ in „Martežin“, uvidi lahko vsak. To pa mora vsak priznati, da je mej Montorsino in „Martežinom“ ali „Mrčinom“ ogromna razlika. V desetih letih ne bode se morda več niti mislilo na nekdanji „Mrčin“ in vstal bode prorok, ki bo na široka usta trobil, so bivali nekdanj v Rojanu Lahi, kar ja dovolj pojasnuje ime „Montorsino“, ki je pristno laško, in tedaj —

Politični pregled.

Notranje dežele.

Znani nemško-češki poslanec Heinrich izdal je kolikortoliko znamenito brošuro, v kateri pravi, da mora prenehati duševni pritisk na češke Nemce, prihajajoč z Dunaja in iz Prage, ako hočemo doseči pravo spravo mej Nemci in Čehi. Nedavno se je izjavil znani nemški parlamentarec baron Scharschmid, da se mu vidi potrebno, da po Češkem razume vsak uradnik oba deželna jezika. Ko ga je pa dotičnik vprašal, zakaj tega javno ne pove, je odgovoril, da to mu ni mogoče. Izrek ta nam priča o silnem terorizmu. Pisatelj brošure pravi na to, da silno razburjenje izvira iz tega, ker se narod češki čuti v kot potisnjenega. To pritiskanje na narod češki je tem čudniše, ako pomislimo, da je bil češki jezik do leta 1627 v celi deželi pravi uradni jezik. Člen 19. osnovnih zakonov zatrl je samogospodstvo „absolutizma“. Člen ta zagotavlja narodno jezikopravnost in vender dunajske punktacije ne pripoznavajo češkega jezika jednako pravnim, ampak nemškemu podredjenim jezikom, kajti po teh punktacijah ni treba nemškemu uradniku se priučiti češčini, dočim mora vsak češki uradnik poznati nemški jezik. Avstrija bi morala v prvi vrsti podpirati one narodnosti, katerih interesi se strinjajo z interesi države in interesi naroda češkega se povsem strinjajo z interesi države, kajti politika tega naroda teži le po tem, da si ohrani svojo narodnost in potemtakem zagotovi obstoj Avstrije. V tem tiči velika važnost naroda češkega za obstoj države, katere važnosti še sedaj ne poznajo v dunajskih vladnih krogih in jo zmanjšujejo razni obrekovalni vplivi tudi v dvornih krogih, samo zato, ker je nekaterim ljudem na poti.

V seji deželnega zbora češkega dne 17. t. m. vsprejeli so zadnji

Špredloge o deželnem kulturnem svetu. Seja ta bila je zato posebno zanimiva, ker je poslanec Kvičala v imenu staročeške stranke objavil, da bode stranka ta svoječasno stavila predlog, da morajo zakoni o občih reformi velilnega reda, o reformi volilnega reda za veleposestvo in o kurijatnem vetu hkrati stopiti v pravoveljavnost. S tem hočejo Staročeški povdariti, da smatrajo te zakone kot jedno organično celoto. — Konec svojega govora je še Kvičala izjavil, da Staročeški ne položijo svojih mandatov, ker smatrajo obstoj svoje stranke za politično potrebo. Ako bi položili svoje mandate, bi se to pač vjemalo s željami gospoda Plenerja.

V soboto so bile v Pragi demonstracije proti Staročešom; v stanovanju dr. Riegra so pobili okna. V seji dne 19. t. m. je Mladočeh Herold sicer obsodil te demonstracije, toda pristavil je, da od 26. januarja sem je ves narod na nogah. Potem so vsprejeli postavo o kulturnem svetu v drugem branju.

Tirolski deželni zbor imel je še le dve seji. Tem pridniše se vrše obravnave v šolskem odseku. Klerikalci zahtevajo — kakor poroča „Neue Freie Presse“ — da se po vladi predloženi šolski načrt premeni v tem zmislu, da se pomnoži vpliv zastopnikov cerkve pri deželnem šolskem svetu, kakor tudi pri krajnih in okrajnih šolskih svetih. Ni dolgo temu, ko smo javili, da je neki liberalni italijanski poslanec se izjavil proti temu, da bi Italijani zapustili deželni zbor. Radikalni list „Alto Adige“ pa zagovarja to misel in se mu je pridružil cele nemško-liberalni „Tiroler Tagblatt“. Res, čudna so pota nemško-liberalnih zvijač.

Vnanje države.

Telegraf nam je prinesel važno vest, da pojde nadvojvoda Fran Ferdinand d'Este, bodoči naš prestolonaslednik začetkom meseca februarja v Petrograd, da obišče carsko obitelj. To je veličasten dogodek v države naše vnanji politiki. Da bi le imel one blagodejne posledice, katere bi mi želeli na korist države naše in na korist evropskega miru! Oficijozni „Fremdenblatt“ piše o tem dogodku: „Pohod nadvojvode Frana Ferdinanda na ruskem dvoru nima le tega namena, da vrne pohod ruskega prestolonaslednika pri avstrijskem dvoru, ampak namerovalo se je že poprej, dati nadvojvodi, koji do sedaj še ni imel prilike, priti v dotiko z ruskim dvorom, s potovanjem v Petrograd priliko, da se predstavi ruskima Veličanstvima.“

Dne 17. t. m. praznoval je Windhorst — vodja pruskih katolikov — svoj osemdeseti rojstni dan. Po službi božji izročili so mu 43.000 mark, nabranih mej volinci za gradnjo Marijine cerkve v Hannoveru. Došle so častitke in darovi od raznih krajev. Poslanci centruma priredili so mu sijajen obed.

Ker so pripoznale vse evropske vele-sile in celo Portugalska, kjer vlada hiša Braganza, republiko združenih držav braziljskih, pričakuje se, da jo tudi Avstro-ogerska skoro pripozna. Novi braziljski poslanik za Dunaj je že imenovan in le čaka odobrenja. Tudi imenovanje avstrijskega poslanika za Rio-de-Janeiro izvrši se skoro.

IVANU NABERGOJU

1866—1891.

ZVONJELICA.

Svud pustoš sama — žarkog sunca nije, Ni zelen-lista, niti šara cvieta, Tá vani studen oštra je i kleta I crnu zemlju beli snieže krije.

A eto uprav dvadesetipeta Već godina se bielim svietom vije, Odkad za narod hori se i žije I čuva prava drevna mu i sveta.

Ko pravijunak odlučno i smielo Nabergoj Ivan pošteni Slovenac, Pa vienca nemam za njegovo čelo.

Al lovora je dosta neubrata . . . Uz ovu pjesmu i uz lovor vienac Slovencu pozdrav istarskog Hrvata!

R. Katalinić-Jeretov.

Različne vesti.

† Jakob Gorup. In zopet stojimo pred odprtim grobom, v katerega nam skoro položé mlado nadobudno življenje: Jak o b a G o r u p a, posestnika v Slavini, knjigovodje pri Kalistrovih dedičih, neumorno delujočega blagajnika podružnice družbe sv. Cirila in Metoda, marljivega knjigovodje „Del. podpornega društva“, člana vseh narodnih društev, kremenitega značaja in zvestega rodoljuba ni več mej živimi. V noči od ponedeljka do torka oprostila se mu je duša po dolgem mučnem trpljenju zemeljskih spon, ter se dvignila gori nad oblake. Nam pa, ki žalujemo ob tem odprtem grobu, ne ostane družega, nego da molimo za dušo pokojnika. In tako bódi! Pogreb je jutri, v četrtek ob 11. uri p. p. iz civilne bolnice naravnost na pokopališče k sv. Ani.

Imenovanja. Nam. konceptista gg. Ivan pl. Krekich in A. grof Wolkenstein-Rodenegg imenovana sta okrajnima komisarjema; nam. konceptistom pa dr. Breitenberg in Rudolf grof Schönfeld.

Gosp. Ivan Šabec pristopil je „Slovenskemu pevskemu društvu“ kot ustanovnik! Dal Bog, da bi ga tudi drugi rodoljubi posnemali! Vivat sequens!

Odbor „Slovenske Čitalnice“ javlja častitim članom, da se radi nepričakovanih zaprek preloži za 24. t. m. naznanjeni koncert in se vrši samo plesna zabava.

Veliki ples „Trž. Sokala“ je v nedeljo zvečer v gledališču „Politeama Rossetti“. Vstopnice se dobivajo v kavarni Commercio, v čitalnici, pri trgovcih M. Keržetu in Ivanu Valenčiču.

Odbor „Slov. pevskega društva“ nam javlja, da so od prihodnjega ponedeljka naprej pevske vaje za gospodičene vsaki ponedeljek točno ob 8. uri zvečer.

Veselica pevskega društva „Adrija“ v Barkovljah, katera se je imela vršiti v nedeljo 11. t. m. v dvorani „Al Risorgimento“ in se proložila radi slabega vremena, bode se vršila v dvorani iste gostilne v soboto 24. t. m. s sledečim programom: 1. Hr. Volarič: „Kdo vstaja na dan“, zbor. 2. A. Leban: „Slovò od domovine“, mešan zbor. 3. * * *: „Dalmatinski šajkaš, dvošpev s spremljevanjem orkestra. 4. * * *: „Sarafan rudeči“, mešan zbor. 5. V. Lapajne: „Štruklji“, komičen prizor, izvršuje g. Skalovič. 6. Iv. Zajc: „Davorija“, zbor s spremljevanjem orkestra. 7. Ig. Borštnik: „Ponesrečena glavna skušnja“, burka. 8. Ples. — Pri besedj in plesu svira oddelek Piccolijevega orkestra. — Program se je le v toliko izpremenil, da se veselica prične ob 8. uri zvečer, mesto ob 5½, kakor je bilo označeno, in da svira Piccolijev orkester mesto vojaškega. — Ustopnina k veselici za osebo 30 nč., k plesu za gospode 50 nč., sedeži 10 nč. — Mi opozarjamo slavno občinstvo, da se udeleži v mnogobrojnem številu te veselice in tako opomore važnemu društvu. Kakor čujemo, štel bode mešan zbor do 50 pevskih moči, kar je pač veliko število za to okoličansko selo!

Društvo „Hajdrih“ na Proseku. Veselica tega društva, ki je bila napovedana za 1. t. m., preložena je na 8. t. m., da se tako izogne veselici na Opčinah.

Veselica „Danice“ na Kontovelju obnesla se je nad vse pričakovanje. Dohodkov nad 100 glđ; petje krasno, igra krasna, deklamacija priprostega dekleta toli izborna, da nam je zagotovil inteligenten mož, ki je že marsikaj videl po svetu, da je bil kar presenečen. Društvi „Hajdrih“ in „Adrija“ vdeležili sti se te veselice korporativno, tako da je bilo na Kontovelju navzočih nad 100 pevcev. Veselico je počastil tudi poslanec Nabergoj se svojim po-

homom. Mi se veselimo, da se je toli srečni na Kontovelju inauguriralo društveno življenje. Natančnejši dopis prihodujič.

Ples „Del. podp. društva“ v gledišču „Fenice“ izpal je sijajno. Vzlic ostremu mrazu napolnilo se prostrano gledališče, koje je bilo bogato in sijajno odičeno zastavami in emblemi. Ob 9. uri počastil je namestnik tržaški, vitez Rinaldini ples se svojim pohodom. Pri njega prihodu in odhodu svirala je godba cesarsko pesem, mnogobrojno občinstvo ga pa je spoštljivo pozdravilo. Po 10. uri plesali so narodni ples „Kolo“ tako precizno, da so ga po burnem zahtevanju morali ponavljati. Ko se vdrugič odplesali, nastalo je burno pleskanje po vsem gledališču in burni živjoklici pozdravljali so odhajajoče plesalce. Mej odmorom so se napolnile vse sosedne gostilne po slovenskih gostih in so bili gostilničarji z našimi ljudmi kaj zadovoljni. Ples je trajal do 5. ure zjutraj. — Na ta ples smo vsako leto kaj radovedni, kajti nekake merilo nam je za to, v koliko da napreduje prosto ljudstvo naše v omiki. In res se ta napredek dá konstatovati od leta do leta. Letos se je naše ljudstvo vedlo uprav uzorno: vzlic ogromni množini naroda ni bilo najmanjšega nerada. Slavnost ta zvršila se je v najlepši harmoniji in dela vso čast našem podpornemu društvu. Marljivemu odboru častitamo od srca. Samo to nas je užalilo, da se nekoje ženske ne morejo privaditi mejsebojnemu slovenskemu občevanju. Če govori z moškim, je še še, ako pa govori med saboj, uhaja jim le tisti „sladki si“ iz sicer — to priznamo radi — jako lepih ust. O te ženske, te ženske: kako rade ti golčé po laški, da si jim je velikimi črkami na nosu zapisano, da so slovenskega pokoljenja. Neprijetno je sicer karati taka nežna bitja, ali kar mora biti, to pa mora biti. Ne smemo pa zamolčati, da imajo na tej žalostni prikazni lep del krivde respektivni stariši sami. Upajmo, da se poboljšajo!

Volitev župana. V soboto ob 12. uri sešel se je naš mestni svet, da voli novega župana. Vlado je zastopal namestniški svetovalec baron Conrad. Galerija je bila natlačeno polna. Dr. Consolo, slaveč vrline bivšega župana Bazzonija, stavi prodlog, 1.) da mestni svet v trenutku, ko voli novega župana, spoštljivo pozdravi bivšega župana ter izreče svoje občalovanje na njega odstopu, in 2.) da v ta namen mestna delegacija sestavi adresu, katero mu izroči posebna deputacija, obstoječa iz peterih članov. Predlog se v sprejme in se volijo v deputacijo gg. dr. Consolo, dr. d'Angeli, Ventura pl. Burgstaller in R. Luzzato. Na to se prične volitev župana. Vsak svetnik oddal je svoj listič. Po dovršenem skrutiniji prijavi predsednik, da je od 52 glasujočih svetnikov 51 glasovalo za dra. Ferdinanda Pittetija. Svetniki častitajo novemu županu. Dr. Pitteri se zahvaljuje na veliki časti in skazanem zaupanju. Z jedne strani navdaja ga čut bojazni, ker si je v sveisti nedostatnosti svojih moči; ker pa je z druge strani uverjen, da sme računati na izdatno podporo vse zbornice, sprejme naklonjeno mu čast, da takó pokaže svoje spoštovanje do zbornice. Ako Nj. Veličanstvo potrdi to izvolitev, obljublja, „da hoče združevati dolžnosti dobrega meščana s pristne-liberalnimi načeli, katera načela so lastna vsakemu možu ki ni servilen in katerim je namen, da v izvrševanju svetih dolžnosti konstitucionalne svobode štitijo obstoj stare in slavne narodne naše kulture“.

S tem je bilo delo naših svetnikov za ta dan dovršeno. O slovenskih meščanih ni bilo seveda niti govora. Kdo bi se tudi brigal za tako inferijorno pleme!

Radi ljudskega šteti prihajajo nam iz Rojana zopet pritožbe, da je tamošnji kapovila, cerkovnika Portota sin, prav samoblastno postopal. Hodil je neki po hišah ter prvega, ki je našel v hiši, prašal koliko ima hiša bivateljev, koliko prostorov itd.; gledé „občevalnega jezika“ ni nikogar nič

baral, temveč dotični predal napolnil, kakor je sam hotel. Zapisoval je po tem takem številu prebivalcev, a na njih narodnost se ni oziral, kar bi se bil moral v prvi vrsti. Misli-li „il detto capovilla“, da so Rojančani dali svojo narodnost njemu v zakup, da sme on žnjo počenjati, kakor mu drago ter zapisati koga mej Slovence ali Lahe, kakor se zdi umetnejše njegovi visokoučeni glavici? Nekateri zavedni rodoljubi so se hoteli sami prepričati, kam da jih je zapisal, mej Lahe ali Slovence in šli k njemu na dom. K sreči so našli gledé sebe vse v redu. Ali, koliko vbozih nevednih Slovencev je precartani kapovila prekrstil v Lahe, tega mi ne bomo vedeli, dokler nam to ne pove izid šteti, v kojem boče na tisoče mestnih in okoličanskih Slovencev paradilo kot priatni Lahi. Na te statističke številke se bodo po tem opirali v državnih krogih pri odmerjevanju narodnih pravic. — Tudi drugod po okolici je bilo vedenje kapovilov enako ali pa slično. Ubogi denar, ki se je tako nepotrebno zavrzel v sestavo take statistike.

Ljudska šteti. Piše se nam: Danes dopoludne bil je v mojem stanovanju znani, vsagomogočni rojanski capovilla v zadevi ljudskega šteti. Ker jaz nisem bil doma, žena moja pa mu ni hotela povedati moje domovinske občine rekši, da ona nič ne vé in da pridem jaz čez četrt ure domov, je on vsejedno pustil polo izpolniti in vzlic dvakratnemu zahtevanju moje žene, naj se občevalni jezik vpiše slovenski, je vendar ta rubrika p r a z n a o s t a l a. Dospévši opoludne domov se precej k njemu podam. Bil je ravno v nekem sosednem stanovanju in ga prosim naj mi polo pokaže; ali on mi odvrne, da jo morem videti pri magistratu; kedaj, to pa ne vé. Ker mi je znano, da on na vse načine Slovence lovi in italijanizuje, toraj tukaj očitno in z vso energijo proti temu protestiram in izjavim, da, ako je meni in moji družini (šest oseb) vpisal italijanski kot občevalni jezik, je vse to n e s r a m n a l a š i n d a b i b i l č a s, d a b i s l a v n a v l a d a t o p o s t o p a n j e z a b r a n i l a. Ker omenjene pole nisem podpisal in ne videl, ne morem prevzeti nikakoršne odgovornosti za navedene morebitne druge neresnice. Fr. M., prev. na južni žel.

Svarilno pismo. Slovenci so pa res čudni ljudje! Tu v Trstu gospodje Italijani tako za nje skrbe, pa vse nič ne pomagajo. Le pomislite, kako je pri ljudskem šteti. Kdor zna govoriti le besedi „si“, „bašta“, dosti zna, Italijan je! Ni-li že to velikodušnost? Nekateri Slovenci v Trstu se pritužujejo, da niso dobili popisnih pol. No, kaj bi tisto „ongavli“? Moj gospodar je velik in močan Slovenec, zdi se mi, da mu véasih tudi žolč naraste, a gospod Miha . . . „popisne pole“ le nima. Tudi mene še ni nihče vprašal, sem li Jud ali Lah, Žid ali Italijan. Tako sem v miru, da je le kaj. Kaj ni to „fletno“? Laški gospodje toliko za nas s a m i s t o r e i n p o t e m p a s k o r o v s a k i S l o v e n e c t r d i, d a b i m o r a l e b i t i p o p i s n e p o l e t u d i s l o v e n s k e, n e s a m o n e m s k e i n l a š k e. Če tudi je v Trstu nad polovico ljudstva slovenskega, mi vendar to zahtevanje ne gre v glavo. Nekdaj je — no, saj veste kdo — rekel: kar sem pisal, sem pisal. Pisal pa je v hebrejskem, grškem in latinskem jeziku. Da bi jaz magistrat bil, bi vam kar v teh jezicih poslal „popisne pole“. Gospodje Lahi in Nemci pa so nam Slovincem sploh predobri. Če tudi nas za vrat tišče, vendar še pravijo: No, Slovenec, le dihaj le, dokler si še živ! To je res velikodušnost; le škoda, da nekateri ljudje še tega ne spoznajo. Borovski.

Od sv. Jakoba se nam piše: Nedavno je nekdo prijavil redarstvenemu uradu pri sv. Jakobu svojega hlapca, kakor to mora biti ter izpolnil potrebno tiskovino v slovenskem jeziku. Toda uradnik je raztrgal slovenski pisano oglasnico, češ, da je to zanj „arabski“. Dotičnik je moral potem nekega za 20 kr. najeti, da mu je izpolnil rubrike oglasnice. Prijavim vam

ta dogodek — sodi pa naj o njem vsakdo, kakor hoče.

O odpravi proste luke piše „Presse“: Predlogi avstrijske vlade, tikajoči se prememb na izvršnem zakonu za odpravo proste luke v Trstu in na Reki, so že v rokah ogrske vlade. Kakor čujemo se ti nasveti po največ ozirajo na želje, izražene po tržaških, pri odpravi proste luke interesovanih krogih. Nadejati se je, da ogrska vlada pritrdi tem nasvetom, ker se želje in zahteve Reke ob tej priliki v obče vjemajo se zahtevami Trsta. Ne ve se pa, pritrdili ogrska vlada tem premembam pismeno, ali pa se v ta namen skliče posebna colna in trgovska konferenca. Nabrže se zgodi to poslednje in se konferenca snide v tem tednu, da konečno uredi izvršni zakon za odpravo proste luke, kateri ima potem priti pred državni zbor.

Za VI. župno cerkev se je po zadnjem izkazu nabralo 19726 gl. 77 kr. Nadaljne prispevke vsprejemljejo v škofijski pisarni, stavbeni odbor in vsi gg. župniki te škofije. — Zidanje napreduje jako dobro in celó pri sedanjem hladem mrazu se delo ni nijednega dne do čela vstavilo. Vsakdo se lahko prepriča o trudoljubivosti stavbenega odbora, ako si ogleda, kakó delo napreduje. Zgradbo so že privedli do visokine I. nadstropja presbiterija in sakristije. Dosedaj dovršeno delo že priča, da bode stavba v arhitektičnem pogledu povsem odgovarjala. Da so prispevski izdatniki, bilo bi možno že v mesecu juliju t. l. v pokritem delu opravljati službo božjo. Vse je odvisno od darežljivosti meščanstva; prosimo torej, da meščanstvo z obilimi prispevki priskoči odboru na pomoč.

Čitalnica v Pulji priredi svoj vsakoletni predpauzni ples dne 31. januarja t. l. v gledališči Politeama Ciscutti. Začetek ob 8. uri. Vstopnina za možke 1 gl. — Male lože po 1 gl. velike po 2 gl. Pri plesu svira godba c. in k. mornarice.

Kako bi vsepevala slov. konsumna zadruga v Trstu, kaže nam izkaz dohodkov in stroškov laške vzajemne posojilnice in delalske zadruge (Banco operaio). Posojevalni oddelek je imel gl. 5944.79 čistega dobička ali 4.45% vplačane glavnice; konsumno skladišče pa gold. 11.462.86 ali 8.12%, kateri se razdele mej kupovalce v primeri z nakupljenim blagom; oddelek za razprodajo manufakturnega blaga in pohištva imel je čistega dobička 9,628 gl. 54 kr. ali 20% prodanega blaga, kateri dobiček se tudi razdeli mej zadrugarje, katerih šteje zadruga že 5000. Slovenski delalci! glejte, do kakšnih vspehov prihajajo vaši laški sodeželani. Bi se-li ne mogli Vi enkrat složiti ter si osnovati enako slovensko delalsko zadrugo, v dobiček vam samim in podporo slovenstvu v Trstu!

Blažena dežela. Kako srečno živé podaniki one dežele, kamor srčno hlepé tržaški in sploh avstrijski iredentarji, kažejo nam sledeči podatki o izseljevanju. Od l. 1876 do 1889 izselilo se je iz Italije v tuje dežele 2,191.188 duš. Največe številko je odšlo leta 1888, namreč 290.736 duš. Mej take izseljence smemo prištevat tudi onih 25.000 italijanskih podanikov, ki tukaj ukazujejo ter širijo iredentarske namere. Ne da bi bili hvaležni državi, ki jih hrani, snujejo proti njej še spletke in zarote. —

Vreme. Zadnje dni imeli smo v Trstu izvanredno oster mraz. V nedeljo je bilo 8 stopinj mraza. Po mestu ni bilo navadnega šuma in ni se videlo nikjer raznih prodajalcev, na koje sicer naletiš za vsakim vogalom. Celó po kavarnah so ljudje drhteli mrazu. — Ali ne samo pri nas, temveč tudi po milejših krajih imeli so hud mraz. V Neapolju in Rimu je debelo zamelo, mraza je bilo p 7°; v Turinu kazal je toplomer 15°. Kakšen mraz so imeli pa naši severni bratje po Ruskem, morejo si misliti čitatelji sami.

Hôtel v Barkovljah. Društvo za opleševanje mesta namerava zgraditi v Barkovljah nov hôtel. Hôtel bi se zgradil na

delnice v nominalni vrednosti jednega milijona. Polovico zneska bi trebalo takoj uplačati. 100.000 gl. bi dala južna železnica, drugih 400.000 pa mestna občina, trgovska zbornica, hranilnica, bančni zavodi in zasebniki. Iz gori rečenega društva osnuje se poseben odbor, kateri vzame delo v svoje roke. Tai za građenje pa še nimajo.

Telefonske zveze, namerovane mej Trstom in Reko, ne dobimo, ker tostranska vlada z ozirom na to, da je promet mej tu in tam neznaten, ne dovoli na njo spadajočega prispevka.

Lakota v Trstu. V mestno bolnico so sprejeli nekega 32letnega Antona Zotterja in njega ženo Antonijo, ki je nedavno porodila, oba umirajoča — lakote. Čudno, da se kaj takega godi v Trstu, kjer se toliko nabere za uboge.

Nesreča. Iz Reke poročajo, da je vlak št. 118, ki se je vračal v Reko ker ni mogel nadaljevati poti radi velikanske burje, mej Mejo in Bakrom povozil neko žensko, ki je hotela iti preko železnice. Revirco je neki burja vrgla na tla, kjer je našla smrt pod kolesi železnega voza.

Samomor. Ivan Wagner, godec, 43 let star, zastopil se je, ko se je ob 4. uri pp. mudil pri nekemu znancu v ulici Via S. Michele. Wagnerja so prenesli v bolnico, kjer je umrl ob 1/6. uri zvečer.

Ni se jim posrečilo! V petek po noči zapazila sta dva redarja, da se dve osebi jako sumljivo sučeti okolo magazina trgovca Petra Dodmašca, ležečega uprav v bližini deželnega sodišča. Ker sti ti dve osebi zbežali pre bližajocima so redarjema, in ker se je v magazinu čul nek ropot, postala je stvar še sumljiviša in redarja poklicala sta gospodarja, da odpre magazin. Po dolgem iskanju našli so nekega šloveka, skritega mej vrečami: bil je tešak Karl Montani. Skril se je bil izvestno, da svojim pomagáčem o pravem času odpre magazin. Ali za takrat se jim ni posrečilo. V blagajni, nahajajoči v se magazinu bilo je shranjenega precej denarja. Našli so tudi en kol, kakoršni navadno služijo za ulamljanje vrat.

„Ljubljanski Zvon“, ta izborni leposlojni in znanstveni list slovenski, stopil je letos v jednajati svoj tečaj. Lehko se ponosno in zadovoljno ozira na desetletno dóbo uspešnega dela svojega; saj se mu je posrečilo zbrati okolo sebe najboljšé pisatelje slovenske, ki so zalagali list z obilnimi lepimi doneski bodisi pripovedne, pesniške ali znanstvene vsebine. Urednik g. prof. Levec je vodil „Ljubljanski Zvon“ toli spretno in modro, da je danes močno razširjen po deželah slovenskih in da ni z lepa zavedne rodbine, ki bi ne bila naročena nanj. Koncem minullega leta se je zgodila v uredništvu izprememba; g. prof. Levec je namreč zaradi mnogih službenih poslov izročil upravo „Ljubljanskega Zvona“ „Narodni tiskarni“ v Ljubljani, katera tiska list že od nekdanj; izdajatelj listu je g. Janko Kersnik, odgovorni urednik g. dr. Ivan Tavčar, nekaj uredniškega posla pa sta prevzela gg. Jožef Cimperman in Anton Funtek. Ker so imenovani gospodje čislani pisatelji slovenski, in ker upa tudi g. prof. Levec, da mu bode odslej móči več pisati za list, nego dosiuhod, prepričani smo, da ostane „Ljubljanski Zvon“ tudi po tej izpremembi to, kar je bil doslej, namreč vredno glasilo razumnštva slovenskega! Vsebinsko prve letošnje številke smo že priobčili; za prihódne številke pa naznanja uredništvo nastopne povesti: „Ribičeva Metka“, spisal dr. Ivan Tavčar; „Veselo življenje“, spisal dr. Fr. Celestin; „Na obali“, spisala Marica; „Rešilni angelj“ in „Mali svet“, spisal Fr. Gestrin. Vrh tega bode Janko Kersnik nadaljeval slike iz sodnih spisov, in dr. Ivan Tavčar priobčil tri manjše povesti z naslovom „Pravdar“, „Lesni črv“ in „Kmetški žid“ — Čitatelje svoje posebno opozarjamo na „Ljubljanski Zvon“, kateri bode tem lepši in boljji, kolikor več ga bode podpiralo občinstvo slovensko. Naročnina (za vse leto

gl. 4-60, za pol leta gl. 2-30, za četrt leta gl. 1-15) se pošilja upravništvu v „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani, spise pa vzprejema uredništvo „Ljubljanskega Zvona“ v Ljubljani.

„Učiteljskega Tovariša“ 2. številka donosa: Zakon z dne 5. listopada 1890. I. — Janja Miklavčič, St. Vid: Zakaj se pričanja pouk v ženskih ročnih delih s kvačkanjem in ne s pletenjem? — I. Marn: Knjiga Slovenska — Ukazi in odredbe šolskih oblastev. — Književnost. — Vprašanja in odgovori. — Naši dopisi: Iz Ljubljane; iz Planine; iz St. Jurija pri Izlakah; od Zile. — Društveni vestnik. — Vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služeb. — Listnica uredništva.

Listnica upravištva.

Vsem onim gospodom in slavnim društvom, ki so izjavili željo po znižani prejemati naš list, odgovarjamo tukaj, da njihovi želji — žalibog — ne moremo vstreči, ker so stroški našega lista tako veliki, da jih komaj zmagujemo.

Dunajska borska

30. decembra.

Kuotni drž. dolg v bankovetih	—	—	glđ	90.10
„	v srebru	—	—	91.10
Zlata renta	—	—	—	108.45
3% avstrijska renta	—	—	—	102.80
Dolnice narodne banke	—	—	—	995.—
Kreditne dolnice	—	—	—	306.75
London 10 lir sterlin	—	—	—	114.35
Francoski napoleondori	—	—	—	9.0 1/2
C. kr. cekini	—	—	—	5.40
Nemške marke	—	—	—	56.20

Posilja blago dobro spravljeno in poštnine prosto!

Teodor Slabanja

srebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17. priporoča se vljudo pri visoko častiti duhovščini v napravo cerkvenih posod in orodja najnovjše oblike, kot: monstranc, kelihov itd. itd. po najnižji ceni.

Stare reči popravi, ter jih v ognji pozlati in posrebrti. Na blagovoljno vprašanje radovoljno odgovarja. 50—52

Posilja blago dobro spravljeno in poštnine prosto!

Griena bol kašalj, hreputavica, promuklost, nazež zadavica, rora, zapala ustijuh itd.

mogu se u kratke vrijeme izliečiti rabljenjem NADARENIH 11—30

Prendinijevih sladkišah

(PASTIGLIE PRENDINI)

Što jih gotovi Prendini, tučbar i ljekarnar u Trstu. Veoma pomažu učiteljem, propovjednikom itd. Prebdenih kašljnih noćih, navadne jutranje hreputavice i grienih zapaloh nestaje kao za čudo nimanjem ovih sladkišah.

Opazka. Valja se paziti od varalica, koji je ponacinjaju. Zato treba uvijek zahtjevati Prendinijevu sladkiše (Pastiglie Prendini) te gledati, da bude na omotu kutijice (škatule) moj podpis. Svaki komad tih sladkišah ima natisnuto na jednoj strani „Pastiglie“, na drugoj „Prendini“.

Ciena 30 nč. kutijici zajedno sa naputkom.

Prodaju se u Prendinijevoj ljekarni u Trstu (Farmacia Prendini in Trieste) i u glavnijih ljekarnah svieta. 42—43

Na prodaj

je deset letnikov „Ljublj. Zvona“, mej temi 9 elegantno vezanih. Kje? pove uredništvo „Edinosti“.

Prašek za prsi.

(Ne kašljaj).

Najbolje sredstvo proti kašlju, hripavosti, hripi, nahodu in druzim kataralitičnim afekecijam. — Ena škatljica z navodilom stane 30 kr. 10 10

Zobobol mine precej, ako se Stkleničica stane 20 nvč. Dobi se samo v odlikovani lekarni Praxmayerjevi „Al due Mori“, „Piazza grande“ v Trstu. Zvnanja naročila izvršujejo se z obratom pošte.

TRZASKA HRANILNICA

Sprejemlje denarne vloge v bankovetih od 50 noč. do vsacega zneska vsak dan v tednu razun praznikov, in to od 9—12. ure opoludne. Ob nedeljah pa od 10—12. ure dop. Obrati na knjižice. 3%

Plačuje vsak dan od 9—12. ure opoludne. Zneske do 100 glđ. precej, zneske preko 100 do 1000 glđ mora se ed-povedati 3 dni, zn-ske preko 1000 glđ. pa 5 dnij prej.

Ekomptuje menjice domicillirane na tržaskem trgu po 4 1/2%

Posojuje na državne papirje avstro-ograke do 1000 glđ. po 5 1/2%

višje zneske od 1000 do 5000 glđ. v tekočem računju po 4 1/2%

Večje svote po dogovoru.

Daje denar proti vkljuženju na posestva v Trstu. Obrati po dogovoru.

TRST, 8. januarja 1891. 2—24

Podpisani naznanjajo prežalostno izgubo svojega preljubega brata oziroma svaka, gospoda,

JAKOBA GORUPA

posestnika v Slavini,

kateri je sinoči, 19. t. m. ob 11. uri po dolgi, mučni bolezni, previden sè sv. zakramenti za umirajoče v 29. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb se bode vršil 22. t. m. ob 11. uri dopoludne iz civilne bolnice naravnost na pokopališče k sv. Ani.

Dušo pokojnega priporočamo vsem znancem in prijateljem v blag spomin.

Trst, 20. januarja 1891.

Janez, Filip,
Andrej in Kornel,
bratje.

Rezika Vukašinovič,
roj. Gorup
Marička Gorup,
sestri.

Josip Vukašinovič, svak.

Razglas.

Županstvo v Šturiji javlja, da bode letni somenj v soboto,

31. januarja t. l.

pred Svečnico.

Županstvo občine Šturija

17. januv. 1891.

2—1

Župan: Defranceschi.

Slovencem in Slovenkam

naznanja „Brivec“, da bode v Trstu dvakrat na mesec bril. Kako? — to pa zvé vsakdo, ki si naroči in plača za vse leto 1 gold. 80 nvč. za pol leta 90 nč., posamezni listi pa 6 nvč. Pisma in naročnino se pošilja: „Tiskarni Dolenc v Trstu“, Via Carintia šte. 28.

3—3

PROTI DIMU!

Izdelujem dimnike proti dimu, s katerimi jamčim za dober vapeh tudi pri najslabših dimnikih, za najnižjo ceno petnajst gold. Dimniki ti se postavljajo v rabo prikladno položaju.

Za administratorje in posestnike hiš izdelujem nove ključe po dvajset nvč. — Poprave kjučavnic stanejo tudi 20 kr. — Katero-koli drugo delo po pogodbi.

Zastop tovarn za poljedelske stroje in aparate za slično, kakor tudi za tehtnice in cementirane uteži.

Izdelujem naprave za uravnanje toplote po tovarnah za testo, po stanovanjih, tovarnah za konzerve, za sušilnice in druge različne potrebe industrije. 16—9

Ključavničarska delavnica

Josipa Zolia

Ulica Via Rossetti številka 6, — (uhod v ulici Chiozza.)

Lastnik pol. društvo „Edinost“.

Izdajatelj in odgovorni urednik Maks Cotič.

Tiskarna Dolenc v Trstu

Julius pl. Trnkóczy, VIII., Josefstädterstrasse 30. V Gradol (na Štajerskem) Vendelin pl. Trnkóczy. V Ljubljani Ubald pl. Trnkóczy. P. n. občinstvo se prosi, ako mu je ta tem ležeče, da spoda navadna zdravila s prvo pošto dobi, da nasl v tako le napravi: Lekarna Trnkóczy poleg rotovža v Ljubljani.

Marijacejske kapljice | Cvet proti trganju

za želodec so izvrstno uspešno, kot želodec krepilno, žlezo ločilno, odvajalno, bolečine olajšalno in slast do jedi oživljajoče zdravilo. — Sklenica stane 20 kr., tucat 2 gl., 5 tucatov samo 8 gl.

Opozarjamo, da tako istinite Marijacejske kapljice dobivajo se v lekarni Trnkóczy-ja zraven rotovža na velikem mestnem trgu v Ljubljani.

(Gleichtgeist),

po vsej najboljši zdravilo, lajšaj in pregnaj bolečine pri skrtni (revmatizmu), pri trganju po udih, pri bolestih v križi in živeh, pri oteklinah, otrpanjenih udih, in in kiti itd. Zahteva naj se „dr. Mathevega cvetu zoper trganje“ s tikstoječim znamenjem. Stklenic 50 kr., tucat 4 gl. 50 kr.

Planinski zeliščni sirup kranjski.

za odrasle in otroke, je najboljši zoper kašelj, hripavost, vratobol, jetiko, prsne in pljučne bolečine: 1 steklenica 50 kr., 1 tucat 5 gl.

Kričistilne kroglice,

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanju človeškega telesa, glavo, oči, otrpanih udih, akaženem želodecu, strnih in obistnih boleznih, v škatljah 4 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 glđ. 5 kr

Trnkóczy-jeva hmeljeva sladna kava (zdravilna kava).

lahko prebavljajoče, želodec krepilno, redilno sredstvo, je važna za vsacega in neobhodno potrebna v ohranjenje in dosego zdravja. 1/2 kil zamotek 30 kr.

ANGLEŠKI ČUDOTVORNI BALZAM,

1 steklenica 10 kr., 1 tucat 1 glđ., 5 tucatov samo 4 glđ.

ZDRAVILA ZA ŽIVINO.

Štupa za živino.

Ta prav dobra štupa pomaga najbolje pri vseh boleznih krav, konj in prašičev. Konje varuje ta štupa trganja po črevih, boz a k, vseh nalezljivih kuznih boleznih, kašlja, pučnih in vratnih boleznih ter odpravlja vse grlate, tudi vzdržuje konje debe e, okrople i lakreue.

Krave dajo mnogo dobrega mleka.

Zamotek z rabilnim navodlom vred velja le 50 kr., 5 zamotkov samo 2 gl.

Vsa ta našeta zdravila se samo prava dobijo

v lekarni TRNKOCZY-ja v Ljubljani

zraven rotovža in vsak dan s pošto razpošiljajo

9—12

Cvet za konje.

Najbolje mazilo za konje pomaga pri pretėgu žil, otekanju kolien, koptičnih boleah, otrpanosti v boku, kriz itd. oekanj nog morurjih na no gah, tavijonji tš i čanj se šla, op-ave su šie itd., s kratka -ri vseh vnanjih boleznih in hihah. Steklenica z rabilnim navodlom vred stane le 1 glđ., 5 stekl z rabilnim navodlom vred samo 4 glđ.

